

การเลี้ยง ไก่ไข่อินทรีย์

กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์
กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- โทรศัพท์/โทรสาร 0 2653 4444 ต่อ 3391-92
- E-mail address : ext_poultry@dld.go.th

องค์ประกอบ ฟาร์มเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์

- 1. คอกสัตว์** พื้นที่เหมาะสมไม่มากกว่า 4 ตัว/ตารางเมตร ติดตาข่ายไม่ให้นกเข้าได้ มีแกลบรองพื้น มีรังไข่ (4 ตัว/รัง) มีรางอาหาร ถังน้ำ มีคอนนอนเพียงพอ ประตูก่อนเข้าคอก มีบ่อจุ่มเท้าและทำความสะอาดเป็นประจำ
- 2. พื้นที่ปล่อยเลี้ยง** พื้นที่เหมาะสม ไม่น้อยกว่า 4 ตารางเมตร ต่อตัว อาจทำอาหารเพื่อเสริมโปรตีน (เพาะปลวก, ฝัลดแมลง) ปลุกต้นไม้ให้ร่มเงา ปลุกหญ้า/ถั่วสำหรับไก่จิกกิน
- 3. ฮ่องกงอาหาร** ทำชั้นวางสูง ไม่น้อยกว่า 30 เซนติเมตร พื้นแข็งแรง ไม่ให้นกหรือสัตว์อื่นเข้า
- 4. คอกพักสัตว์ป่วย** พื้นคอกยกสูงพอสมควร ทำถาดรองมูลไม่ให้มูลสัมผัสพื้น ไม่ให้นกหรือสัตว์อื่นเข้า และกันตาข่ายไม่ให้สัตว์อื่นเข้ามาในบริเวณ
- 5. บ่อทิ้งซาก** ทำจากบ่อซีเมนต์ขนาด 50-80 เซนติเมตร จำนวน 3 บ่อ มีฝาปิด และกันตาข่ายไม่ให้สัตว์อื่นเข้า
- 6. รุกล้างวัสดุอุปกรณ์** มีวาล์วน้ำ/ถังน้ำ และมีพื้นสำหรับรองวาง เพื่อล้างวัสดุ อุปกรณ์
- 7. ถังขยะหรือมฝาดปิด** ถังใส่ถุง มีฝาดปิดและการทำลายขยะห้ามเผาโดยเด็ดขาด
- 8. ประตูหวงเข้าแนวเขตพื้นที่** มีบ่อจุ่มเท้า พร้อมฝาดปิด และรองเท้าบูทสำหรับปฏิบัติงาน

- 9. แนวรั้วรอบแนวเขตทั้งหมด** แข็งแรงป้องกันไม่ให้ไก่เข้า-ออกได้ ปลุกพืชแนวกันชน กรณีอยู่ใกล้พื้นที่สารเคมี ให้ทำคันดินยกสูง และปลุกพืชตามแนวคันดินด้วย
- 10. สถานที่เก็บไข่ไก่อินทรีย์** มีสถานที่เก็บไข่ไก่อินทรีย์ที่เหมาะสม ไม่ปนเปื้อนกับไข่ชนิดต่างๆ

อาหารสัตว์

ใช้อาหารสัตว์ที่ปลอดสารพิษ และได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีโภชนะที่เหมาะสมในแต่ละช่วงอายุของไก่ไข่อินทรีย์ โดยอาหาร ระยะปรับเปลี่ยนมีวัตถุดิบอาหารสัตว์ สัตว์ส่วนของความเป็นอินทรีย์ ไม่น้อยกว่า 65% และวัตถุดิบทั่วไป ไม่มากกว่า 25%

อาหารระยะอินทรีย์ วัตถุดิบอาหารสัตว์มีส่วนของความเป็นอินทรีย์ ไม่น้อยกว่า 80% และวัตถุดิบทั่วไป ไม่มากกว่า 20% ทั้งนี้วัตถุดิบทั้งหมดจะต้องไม่เป็นพืชตัดแปลงทางพันธุกรรม (GMO)

ตัวอย่างสูตรอาหารไก่ไข่ระยะไข่ ดังนี้

วัตถุดิบ	ปริมาณ (ก.ก.)	วัตถุดิบ (%)	คิดเป็น % วัตถุดิบ
ข้าวอินทรีย์	27.278	88	24.00
ข้าวโพดอินทรีย์	20.000	87.5	17.5
รำข้าวอินทรีย์	15.000	90	13.5
ถั่วเหลืองไขมันเต็มอินทรีย์	20.000	90	18
ปลาอินทรีย์	8.000	92	7.36
หินปูน/หินปะ/เปลือกหอย	9.000	98	8.82
เกลือ	0.212	98	0.207
สมุนไพร	0.5	90	0.45
รวม	100		Organic 80.36%

องค์ประกอบทางเคมีในอาหารที่เด็กจากการคำนวณ	
ME kcal/kg	2,900
Protein (%)	17.70

ข้อมูลโดย : กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาสัตว์ปีก กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์กรมปศุสัตว์

สมุนไพร เสริมสร้างสุขภาพสัตว์

- 1. ฟ้าทะลายโจร**

สรรพคุณ แก้ไข้ แก้หวัด หน้าบวม แก้ท้องเสีย แก้ติดเชื้อในลำไส้ ช่วยเจริญอาหาร ฯลฯ

วิธีใช้ ใบตากแห้งบดเป็นผง 1 แก้ว (150 ซีซี)/อาหารชั้น 100 กิโลกรัม
- 2. ขมิ้นชัน**

สรรพคุณ แก้เชื้อแบคทีเรีย เชื้อรา ลดการอักเสบ แก้ท้องเสีย ฯลฯ

วิธีใช้ เหง้าตากแห้งบดเป็นผง 1 แก้ว (150 ซีซี)/อาหารชั้น 100 กิโลกรัม
- 3. ฟ้า**

สรรพคุณ แก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ ขยายหลอดลม บิดเป็นมูกเลือด โนสุกร ฯลฯ

วิธีใช้ เหง้าตากแห้งบดเป็นผง 1 แก้ว (150 ซีซี)/อาหารชั้น 100 กิโลกรัม
- 4. บอระเพ็ด**

สรรพคุณ แก้ไข้ ขับพยาธิภายใน ช่วยเจริญอาหาร บำรุงร่างกาย ฯลฯ

วิธีใช้ เกลาสดทุบแช่น้ำให้สัตว์กิน หรือนำมาหมักเป็นน้ำหมักชีวภาพ (เพื่อความสะอาดในการให้สัตว์) น้ำหมัก 2 ซ้อนโต๊ะ/น้ำสะอาด 10 ลิตร
- 5. ตะไคร้หอม**

สรรพคุณ ป้องกันโร ยุง ช่วยดับกลิ่นพื้นคอก

วิธีใช้ ใบรองรังไข่ป้องกันโร หรือนำมาหมักเป็นน้ำหมักชีวภาพ (เพื่อความสะอาด) น้ำหมัก 1 แก้ว (150 ซีซี)/น้ำเปล่า 10 ลิตร ฉีดพ่นพื้นคอกเพื่อดับกลิ่นได้เป็นอย่างดี
- 6. อุกาโตป**

สรรพคุณ แก้ไข้ แก้หวัด ช่วยเจริญอาหาร ช่วยขับสารพิษ ออกจากตับในสัตว์ แก้ท้องเสีย ฯลฯ

วิธีใช้ นำมาหมักเป็นน้ำหมักชีวภาพ (เพื่อความสะอาด) น้ำหมัก 2 ซ้อนโต๊ะ/น้ำสะอาด 10 ลิตรให้สัตว์กิน

การใช้น้ำหมักชีวภาพ เลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์

น้ำหมักชีวภาพ คือ การนำเอาพืช ผัก ผลไม้ สัตว์ชนิดต่างๆ มาหมักกับน้ำตาลทำให้เกิดจุลินทรีย์ ที่เป็นประโยชน์จำนวนมาก ซึ่งจุลินทรีย์เหล่านี้ จะไปช่วยสลายธาตุอาหารต่างๆ เมื่อถูกย่อยสลายโดยกระบวนการของแบคทีเรียหรือจุลินทรีย์สารต่างๆ จะถูกปลดปล่อยออกมา เช่น โปรตีน กรดอะมิโน กรดอินทรีย์ ธาตุอาหารหลัก ธาตุอาหารรอง จุลธาตุ เป็นต้น

การจัดการด้านสุขภาพและ การป้องกันโรค

1. ต้องมีการใช้น้ำหมักชีวภาพผสมน้ำ หรือ อาหารให้สัตว์กินเป็นประจำ เพื่อเสริมสร้างสุขภาพสัตว์โดยใช้อย่างน้อย 1 ชนิด เช่น น้ำหมัก พืชสีเขียว ผลไม้สุก เนื้อสัตว์และแคลเซียมเปลือกไข่ เป็นต้น

2. ต้องมีการใช้น้ำหมักชีวภาพสมุนไพร หรือให้กินสมุนไพรโดยตรงเป็นประจำ เพื่อเสริมสร้างสุขภาพสัตว์ หรือรักษาพยาบาลสัตว์เบื้องต้น เช่น น้ำหมักสมุนไพรบอระเพ็ด ฟ้าทะลายโจร เป็นต้น

3. ต้องมีการฉีดวัคซีนป้องกันโรคระบาดสัตว์ตามโปรแกรมของกรมปศุสัตว์

4. ต้องมีคอกพักสัตว์ป่วยสำหรับแยกสัตว์ออกมารักษา

เปรียบเทียบการเลี้ยง และคุณภาพของผลผลิต

ไข่ไก่ทั่วไป	ไข่ไก่อินทรีย์
เลี้ยงบนกรงตับที่แคบ ใช้อาหารสำเร็จรูป ใช้โปรตีนจากพืชปลาปน ไรตามิน แร่ธาตุสังเคราะห์ สารปฏิชีวนะ ยาต้านเครียด ใส่สารสีสังเคราะห์	เลี้ยงแบบปล่อยอิสระ ไก่จิกกินพืชผักสมุนไพร สัตว์ธรรมชาติ หนอง แมลง เสริมด้วย รำ ปลายข้าว ข้าวเปลือก หญ้าเนเปียร์หมัก ต้นกล้วยหมัก น้ำหมักชีวภาพ ไม่ใช่ไข่ยาเคมี หรือสารสังเคราะห์ใดๆ
ผล	ผล
- เนื้อไข่ขาวเหลว ไข่แดงไม่นูนเด่น - มีสีแดงจากสารสี - เสี่ยงต่อสุขภาพการดื้อยา ปฏิชีวนะในคน	- ไข่ขาวชั้นเห็นได้ชัด - ไข่แดงนูนเด่น รสชาติดี - ไม่เสี่ยงต่อสารเคมี ยาสัตว์ตกค้าง - มีคุณค่าทางโภชนาการสูงมาก

คุณค่าทางโภชนาการ ของไข่ไก่อินทรีย์

(เปรียบเทียบกับไข่ไก่ที่ได้จากการเลี้ยงแบบกรงตับ)
 มีคอเลสเตอรอล น้อยกว่า 1/3 มีกรดไขมันอิ่มตัว น้อยกว่า 1/4
 มีวิตามิน เอ มากกว่า 1/3 มีกรดไขมัน โอเมก้า 3 มากกว่า 2 เท่า
 มีวิตามิน อี มากกว่า 3 เท่า มีเบต้าแคโรทีน มากกว่า 7 เท่า
 (ที่มา : กรมปศุสัตว์, 2553)

